

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.

परीक्षा-क्रमांक

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

केंद्राची संकेताक्षरे

शेवटचा अंक
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
- (ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणामुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नाकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे सील उघडू नये

SEAL ★

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. भूतपूर्व अभिनेत्री साधना शिवदासानी बाबतच्या पुढील विधानांपैकी कोणते बरोबर *नाही* ?
- (1) बालकलाकार म्हणून राजकपूरच्या 1955 मधील 'श्री 420' चित्रपटात भूमिका केली.
  - (2) भारतातील पहिला सिंधी भाषिक चित्रपट 'अबाना' मध्ये भूमिका.
  - (3) 'साधना कट' केशरचनेमुळे प्रसिद्ध झाली.
  - (4) प्रसिद्ध गीत 'झुमका गिरा रे बरेली के बज़ार मे' तिच्या रहस्यमय रोमांचक चित्रपट 'वह कौन थी' मधील आहे.

Which one of the following statements is *not* correct about the late actress Sadhana Shivdasani ?

- (1) Acted as a child artist in Raj Kapoor's film 'Shree 420', in 1955.
- (2) Acted in India's first Sindhi language film 'Abana'.
- (3) Became famous for the hair-cut named as 'Sadhana Cut'.
- (4) The famous song 'Jhumka gira re Bareilly ke bazaar mein' was in her suspense thriller film 'Woh Kaun Thi'.

2. 14/9/2016 रोजी संघ लोक सेवा आयोगाचे अध्यक्ष कोण होते ?

(1) श्री डी.पी. अग्रवाल	(2) श्रीमती रजनी राजदान
(3) श्री सुबीर दत्त	(4) श्री दीपक गुप्ता

Who was the Chairperson of the Union Public Service Commission as on 14/9/2016 ?

(1) Mr. D.P. Agrawal	(2) Smt. Rajni Razdan
(3) Mr. Subir Datta	(4) Mr. Deepak Gupta

3. पुष्प कमल दहल उर्फ प्रचंड इतक्यात बातम्यांमध्ये होते. त्यांच्या बाबत काय खरे *नाही* ?

- (1) ते 2008 साली नेपाळचे पंतप्रधान बनले.
- (2) त्यांचा जन्म काशी येथे झाला.
- (3) ते कृषि विषयाचे पदवीधर आहे.
- (4) ते 1980 साली माओवादी पक्षाचे सरचिटणीस बनले.

Pushpa Kamal Dahal alias Prachanda was recently in the news. Which is *not* true about him ?

- (1) He became the Prime Minister of Nepal in 2008.
- (2) He was born in Kashi.
- (3) He was a graduate of Agriculture.
- (4) He became the secretary of the Maoist Party in 1980.

4. 'बराक-8' या क्षेपणास्त्राचे खास वैशिष्ट्य कोणते ?
- अ. ते जमीनीवरून हवेत मारा करणारे मध्यम पल्ल्याचे क्षेपणास्त्र आहे.
 ब. भारत आणि इस्राईलने संयुक्तरीत्या विकसित केले.
 क. मारा करण्याचा पल्ला 70 किलोमीटर आहे.
 ड. 'बहुकार्यात्मक पाळत' प्रणाली वर आधारित आहे आणि रडारच्या कक्षेत येत नाही.
- (1) वरीलपैकी कोणतेही नाही (2) फक्त ब
 (3) फक्त क (4) वरीलपैकी सर्व

What is the speciality of the missile 'Barak-8' ?

- a. It is a middle ranged land-to-air missile.
 b. It is developed by India and Israel jointly.
 c. It has a range of 70 kilometres.
 d. It is based on 'multifunctional surveillance' system and is out of radar range.
- (1) None of the above (2) Only b
 (3) Only c (4) All of the above

5. खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ. झिका विषाणू प्रामुख्याने एडिस एजिप्ती डासांमुळे पसरतो.
 ब. झिका विषाणू युगांडातील झिका जंगलातून आला आहे.
 क. झिका विषाणूची लागण गरोदर स्त्री कडून तिच्या बाळाला होऊ शकते.
 वरीलपैकी कोणते विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त ब आणि क
 (3) फक्त अ आणि क (4) अ, ब आणि क

Consider the following statements :

- a. Zika virus is spread by Aedes aegypti mosquitoes.
 b. Zika virus comes from the Zika Forest of Uganda.
 c. Zika virus can be transmitted from a pregnant mother to her baby.

Which of the statements given above are correct ?

- (1) Only a and b (2) Only b and c
 (3) Only a and c (4) a, b and c

6. कोपा अमेरिका फुटबॉल चॅम्पियनशीप/स्पर्धेबाबत योग्य विधाने ओळखा :

- अ. अॅलेक्सिस सांचेझ हा गोल्डन बॉल विजेता आहे.
 ब. एडुआर्डो व्हॅर्गास हा गोल्डन बूट विजेता आहे.
 क. चार्ल्स अॅरॅण्गुझ हा गोल्डन ग्लोव्हज विजेता आहे.

- (1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त अ आणि क
 (3) फक्त ब आणि क (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Select the correct statements about the Copa America Football Championship/ Competition :

- a. Alexis Sanchez is a Golden Ball Winner.
 b. Eduardo Vargas is a Golden Boot Winner.
 c. Charles Aranguiz is a Golden Gloves Winner.

- (1) Only a and b (2) Only a and c
 (3) Only b and c (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

7. नेपाळच्या नव्या संविधानातील तरतुदी आणि संख्या यांची जुळणी करा.

अ.	विधानमंडळाच्या वरिष्ठ गृहातील एकूण जागा	I.	275
ब.	विधानमंडळाच्या कनिष्ठ गृहातील एकूण जागा	II.	308
क.	संविधानातील एकूण कलम	III.	35
ड.	संविधानातील एकूण विभाग	IV.	59

	अ	ब	क	ड
(1)	IV	I	II	III
(2)	II	III	IV	I
(3)	I	II	III	IV
(4)	III	IV	I	II

Match the provisions with figures in the New Constitution of Nepal.

a.	Total seats in the Upper House of Legislature	I.	275
b.	Total seats in the Lower House of Legislature	II.	308
c.	Total Articles in the Constitution	III.	35
d.	Total Sections in the Constitution	IV.	59

	a	b	c	d
(1)	IV	I	II	III
(2)	II	III	IV	I
(3)	I	II	III	IV
(4)	III	IV	I	II

8. खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ. अरब लीगची स्थापना 22 मार्च, 1945 रोजी झाली.
 ब. इराक हा अरब लीग चा संस्थापक सदस्य आहे.
 क. नोव्हेंबर, 2011 पासून अरब लीगमधून सिरीयाचे सदस्यत्व रद्द करण्यात आले आहे.
 वरीलपैकी कोणते विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) फक्त अ आणि ब
 (2) फक्त ब आणि क
 (3) फक्त अ आणि क
 (4) अ, ब आणि क

Consider the following statements :

- a. Arab League was established on 22nd March, 1945.
 b. Iraq was one of the founder members of Arab League.
 c. Syria's membership of the Arab League has been cancelled since November, 2011.

Which of the statements given above are correct ?

- (1) Only a and b
 (2) Only b and c
 (3) Only a and c
 (4) a, b and c

9. जोड्या लावा :

‘अ’ (मंत्री)		‘ब’ (विभाग)	
अ.	डी.व्ही. सदानंद गौडा	I.	कृषि आणि शेतकरी कल्याण
ब.	अरूण जेटली	II.	महिला आणि बालविकास
क.	श्रीमती मेनका गांधी	III.	माहिती आणि प्रसारण
ड.	राधा मोहन सिंह	IV.	कायदा आणि न्याय
	अ ब क ड		
(1)	IV III II I		
(2)	IV III I II		
(3)	III IV II I		
(4)	III IV I II		

Match the pairs :

‘A’ (Minister)		‘B’ (Department)	
a.	D.V. Sadananda Gowda	I.	Agriculture and Farmers Welfare
b.	Arun Jaitley	II.	Women and Child Development
c.	Smt. Maneka Gandhi	III.	Information and Broadcasting
d.	Radha Mohan Singh	IV.	Law and Justice
	a b c d		
(1)	IV III II I		
(2)	IV III I II		
(3)	III IV II I		
(4)	III IV I II		

कष्ट्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

10. 'टाईम हायर एज्युकेशन वर्ल्ड युनिव्हर्सिटी रँकिंग' च्या सर्वेक्षणातील 'सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठाबाबतच्या' विधानांचा विचार करा :

- अ. जगातील सर्वोत्कृष्ट विद्यापीठांच्या क्रमवारीत 601 वे स्थान.
- ब. अध्यापनाच्या दर्जाबाबत जगात 191 वे स्थान.
- क. अध्यापन दर्जामध्ये भारतात 2 रे स्थान.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त अ
- (2) फक्त ब आणि क
- (3) फक्त अ आणि ब
- (4) वरीलपैकी सर्व

Consider the statements about 'Savitribai Phule Pune University' in the survey of 'Time Higher Education World University Ranking' :

- a. Rank 601 in the order of best universities in the world.
- b. Rank 191 in standard of teaching in the world.
- c. Secured 2nd rank in teaching standard in India.

Which of the above statements is/are correct ?

- (1) Only a
- (2) Only b and c
- (3) Only a and b
- (4) All of the above

11. 20 एप्रिल, 2016 रोजी दिल्लीतील कोणते महत्वाचे राष्ट्रीय संग्रहालय भीषण आगीत जवळपास नष्ट झाले ?

- (1) नॅशनल म्युझियम ऑफ नॅचुरल हिस्ट्री
- (2) नॅशनल हॅण्डलूमस म्युझियम
- (3) नॅशनल गांधी म्युझियम
- (4) नॅशनल गॅलरी ऑफ मॉडर्न आर्ट

Which prominent National Museum situated in Delhi was almost completely destroyed by a massive fire on 20th April, 2016 ?

- (1) National Museum of Natural History
- (2) National Handlooms Museum
- (3) National Gandhi Museum
- (4) National Gallery of Modern Art

12. जोड्या लावा (साहित्य अकादमी अवार्ड, 2014) :

'अ'		'ब'	
अ.	अश्विन मेहता	I.	हिन्दी
ब.	जयंत नारळीकर	II.	उडिया
क.	गोपाल कृष्ण रथ	III.	मराठी
ड.	रमेश चंद्र शाह	IV.	गुजराती

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	IV	II	III	I
(4)	I	III	II	IV

Match the pairs (Sahitya Akademi Awards, 2014) :

'A'		'B'	
a.	Ashvin Mehta	I.	Hindi
b.	Jayant Narlikar	II.	Odia
c.	Gopal Krishna Rath	III.	Marathi
d.	Ramesh Chandra Shah	IV.	Gujarati

	a	b	c	d
(1)	I	II	III	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	IV	II	III	I
(4)	I	III	II	IV

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

13. 'बलुत' या आत्मकथनाबाबतच्या विधानांचा विचार करा :

- अ. 'दया पवार' यांनी ते मराठीत लिहिले आहे.
 ब. ते 1978 मध्ये 'ग्रंथाली प्रकाशना' तर्फे प्रकाशित करण्यात आले होते.
 क. हिन्दीमध्ये 'अच्छुत' या नावाने अनुवादित करण्यात आले.
 ड. ते कन्नड, फ्रेंच आणि जर्मन भाषांतसुद्धा अनुवादित करण्यात आले आणि आता जेरी पिंटो यांनी इंग्रजीत अनुवादित केले आहे.

वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त ब आणि क
 (3) फक्त अ, ब आणि ड (4) वरीलपैकी सर्व

Consider the statements about 'Baluta', an autobiography :

- a. It is written by 'Daya Pawar' in Marathi.
 b. It was published in 1978 by 'Granthali Publication'.
 c. It was translated in Hindi bearing the title 'Achhut'.
 d. It was also translated in Kannada, French and German and now has been translated in English by Jerry Pinto.

Which of the above statements are correct ?

- (1) Only a and b (2) Only b and c
 (3) Only a, b and d (4) All of the above

14. भारताच्या कोणत्या राष्ट्रीयकृत बँकेने आधार आधारित ए.टी.एम. (ATM) च्या वापराची सोय प्रथमतः उपलब्ध केली ?

- (1) अॅक्सीस बँक (2) आय.सी.आय.सी.आय. बँक
 (3) एच.डी.एफ.सी. बँक (4) डी.सी.बी. बँक

Which nationalised bank in India first started Aadhaar based ATM usage facility ?

- (1) Axis Bank (2) ICICI Bank
 (3) HDFC Bank (4) DCB Bank

15. योग्य विधान/विधाने ओळखा :

- अ. अटल पेन्शन योजनेची अंमलबजावणी 1 जून, 2015 पासून सुरू झाली.
 ब. प्रधान मंत्री जीवन ज्योती विमा योजनेची अंमलबजावणी 1 ऑगस्ट, 2015 पासून सुरू झाली.
 (1) विधान अ बरोबर आहे
 (2) विधान ब बरोबर आहे
 (3) दोन्ही विधाने अ आणि ब बरोबर आहेत
 (4) दोन्ही विधाने अ आणि ब चुकीचे आहेत

Select the correct statement/statements :

- a. The Atal Pension Yojana is implemented from 1st June, 2015.
 b. The Pradhan Mantri Jeevan Jyoti Beema Yojana is implemented from 1st August, 2015.
 (1) Statement a is correct
 (2) Statement b is correct
 (3) Both the statements a and b are correct
 (4) Both the statements a and b are incorrect

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

16. खालील विधाने विचारात घ्या :

- अ. भारतीय संविधान सभेची पहिली बैठक 9 डिसेंबर, 1946 रोजी पार पडली.
 ब. डॉ. सच्चिदानंद सिन्हा हे भारतीय संविधान सभेचे अध्यक्ष होते.
 क. भारतीय संविधान सभेने 26 नोव्हेंबर, 1949 रोजी संविधान स्वीकारले.
 वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त अ
 (2) फक्त अ आणि ब
 (3) फक्त ब आणि क
 (4) फक्त अ आणि क

Consider the following statements :

- a. The First Session of the Indian Constituent Assembly was held on 9th December, 1946.
 b. Dr. Sachchidanand Sinha was the President of the Indian Constituent Assembly.
 c. The Constitution was adopted by the Indian Constituent Assembly on 26th November, 1949.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) Only a
 (2) Only a and b
 (3) Only b and c
 (4) Only a and c

17. घटक राज्याच्या 'महाधिवक्ता' पदाबाबत खालील विधानांपैकी कोणते बरोबर *नाही* ?

- (1) कलम 165 नुसार राज्याच्या 'महाधिवक्ता' पदाची तरतुद केली आहे.
 (2) त्याच्या कार्यकालाबाबत राज्यघटनेत काही सांगितले नाही.
 (3) भारताच्या राष्ट्रपतीनी निश्चित केल्याप्रमाणे वेतन, भत्ते व सवलती मिळतात.
 (4) राज्य विधानमंडळ सदस्यांना मिळणारे सर्व विशेषाधिकार उपभोगता येतात.

Which of the following statements is *not* correct about the office of 'Advocate General' of a State ?

- (1) Article 165 provides for the office of 'Advocate General' of a State.
 (2) The Constitution is silent about the term of office.
 (3) Gets emoluments as fixed by the President of India.
 (4) Enjoys all those privileges which are enjoyed by the members of State Legislature.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

18. जोड्या लावा (राज्य नीतीची मार्गदर्शक तत्त्वे) :

'अ'		'ब'	
अ. गो हत्या प्रतिबंध		I. अनुच्छेद 48	
ब. समान नागरी कायदा		II. अनुच्छेद 40	
क. राष्ट्रीय स्मारकांचे संरक्षण		III. अनुच्छेद 44	
ड. ग्राम पंचायतींची स्थापना		IV. अनुच्छेद 49	

	अ	ब	क	ड
(1)	I	III	IV	II
(2)	I	III	II	IV
(3)	II	III	IV	I
(4)	III	IV	I	II

Match the pairs (Directive Principles of State Policy) :

'A'		'B'	
a. Prohibition of Cow Slaughter		I. Article 48	
b. Uniform Civil Code		II. Article 40	
c. Protection of National Monuments		III. Article 44	
d. Organisation of Village Panchayats		IV. Article 49	

	a	b	c	d
(1)	I	III	IV	II
(2)	I	III	II	IV
(3)	II	III	IV	I
(4)	III	IV	I	II

19. भारतीय राज्यघटनेच्या खालीलपैकी कोणत्या कलमात सहा ते चौदा वयोगटातील सर्व मुलांसाठी मोफत व सक्तीच्या शिक्षणाची तरतुद केली आहे ?

- (1) कलम 21-सी (2) कलम 21-ए (3) कलम 51-ए (4) कलम 25-सी

Which of the following Articles of the Indian Constitution provides for free and compulsory education for all children aged six to fourteen years ?

- (1) Article 21-C (2) Article 21-A (3) Article 51-A (4) Article 25-C

20. भारतीय संविधानाच्या उद्देशपत्रिकेबाबत खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. उद्देशपत्रिका हा भारतीय राज्यघटनेचा भाग आहे, परंतु न्यायालयामार्फत त्यातील तरतुदी अंमलात आणण्याचा आग्रह धरता येत नाही.

ब. उद्देशपत्रिकेमध्ये राज्यघटनेच्या इतर तरतुदींप्रमाणे दुरुस्ती करता येत नाही.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त अ (2) अ आणि ब (3) फक्त ब (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Consider the following statements regarding the Preamble of the Indian Constitution :

a. The Preamble of the Indian Constitution is a part of the Constitution but it is not enforceable by courts.

b. The Preamble cannot be amended like other provisions of the Constitution.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) Only a (2) a and b (3) Only b (4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

P.T.O.

21. 73 व्या घटनादुरुस्ती मधील तरतुदी आणि कलमे यांची जुळणी करा :

अ. पर्याप्त अधिकारांसह ग्रामसभेची स्थापना	I. 243(ब)
ब. ग्रामपातळीवर ग्रामपंचायतीची स्थापना करणे	II. 243(ड)
क. सामान्यपणे ग्रामपंचायतीचा कार्यकाळ 5 वर्षांचा राहिल	III. 243(अ)
ड. अनुसूचित जाति, अनुसूचित जमाती आणि महिलांसाठी आरक्षण	IV. 243(इ)

	अ	ब	क	ड
(1)	III	I	IV	II
(2)	I	II	III	IV
(3)	IV	III	II	I
(4)	II	IV	I	III

Match the provisions in the 73rd Constitutional Amendment with the Articles :

a. To establish Gramsabha with sufficient powers	I. 243(B)
b. Establishment of Village Panchayat at village level	II. 243(D)
c. Normal term of office of Village Panchayat will be of 5 years	III. 243(A)
d. Reservation for Scheduled Castes, Scheduled Tribes and women	IV. 243(E)

	a	b	c	d
(1)	III	I	IV	II
(2)	I	II	III	IV
(3)	IV	III	II	I
(4)	II	IV	I	III

22. भारतीय राज्यघटनेच्या सरनाम्यामध्ये खालीलपैकी कशाचा प्रथम उल्लेख करण्यात आला आहे ?

(1) स्वातंत्र्य	(2) समता
(3) बंधुता	(4) न्याय

In the Preamble to the Indian Constitution, what among the following is mentioned first ?

(1) Liberty	(2) Equality
(3) Fraternity	(4) Justice

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

23. भारतीय राज्यघटनेचे कलम 40 हे कशाशी संबंधित आहे ?

- (1) समान नागरी कायदा (2) पंचायत राज
(3) समान कामासाठी समान वेतन (4) महिला सबलीकरण

Article 40 of the Indian Constitution deals with

- (1) Uniform Civil Code (2) Panchayat Raj
(3) Equal pay for equal work (4) Women Empowerment

24. मूलभूत कर्तव्यांच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. मूलभूत कर्तव्ये मूळ राज्यघटनेत समाविष्ट नव्हती.

ब. 1976 मध्ये 42 व्या घटनादुरुस्तीद्वारे दहा मूलभूत कर्तव्ये भारतीय राज्यघटनेत समाविष्ट करण्यात आली.

क. सहा ते चौदा वयोगटातील मुलांना शिक्षणाच्या संधीबाबतचे अकरावे कर्तव्य 86 व्या घटनादुरुस्तीने 2002 साली समाविष्ट करण्यात आले.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त अ आणि ब (2) फक्त ब आणि क (3) फक्त अ आणि क (4) अ, ब आणि क

Consider the following statements regarding Fundamental Duties :

a. Fundamental Duties were not provided in the original Constitution.

b. Ten Fundamental Duties were added by the 42nd Amendment in 1976 to the Indian Constitution.

c. The eleventh duty relating to the provision of opportunities for education to the children between the age of six to fourteen years was added by the 86th Amendment 2002.

Which of the statements given above are correct ?

- (1) Only a and b (2) Only b and c (3) Only a and c (4) a, b and c

25. 'भारतीय राष्ट्रीय कामगार महासभा' (आय.एन.टी.यु.सी.) बाबतच्या विधानांचा विचार करा :

अ. तिची स्थापना 1947 मध्ये झाली.

ब. तिची बांधिलकी काँग्रेस (आय) पक्षाशी आहे.

क. कामगारांशी संबंधित प्रश्न शक्यतो समन्वय, चर्चा, वाटाघाटी अशा शांततामय मार्गांनी सोडवावे अशी तिची धारणा आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त अ (2) फक्त अ आणि ब
(3) फक्त अ आणि क (4) अ, ब आणि क

Consider the statements about 'Indian National Trade Union Congress (INTUC)' :

a. It was established in 1947.

b. Its obligation is to the Congress(I).

c. As far as possible, to solve the problems relating to workers with the peaceful means as — coordination, discussion, negotiation, is its presumption.

Which of the above statements is/are correct ?

- (1) Only a (2) Only a and b
(3) Only a and c (4) a, b and c

26. मुळशंकर हे ह्यांचे मूळनाव होते

(1) स्वामी विवेकानंद	(2) स्वामी रामकृष्ण परमहंस
(3) स्वामी निगमानंद	(4) स्वामी दयानंद सरस्वती

Mula Shankar is the original name of

(1) Swami Vivekananda	(2) Swami Ramkrishna Paramhansa
(3) Swami Nigamananda	(4) Swami Dayanand Saraswati

27. 1857 क्रांतिच्या कोणत्या नेत्यानी नेपाळ मध्ये आश्रय घेतला ?

(1) झांशीच्या राणी लक्ष्मीबाई	(2) नानासाहेब
(3) तात्या टोपे	(4) कुँवर सिंह

Who was the leader of the 1857 Revolt who took shelter in Nepal ?

(1) Queen of Jhansi, Laxmibai	(2) Nanasaheb
(3) Tatyia Tope	(4) Kunwar Singh

28. योग्य कामगिरीची जोडी करा :

अ. सार्वजनिक बांधकाम खाते (PWD) सुरू केले	I. लॉर्ड डलहौसी
ब. 1857 च्या उठावावेळीचा गव्हर्नर जनरल	II. लॉर्ड लिटन
क. व्हर्नाक्युलर प्रेस अॅक्ट पास केले	III. लॉर्ड कॉर्नवॉलीस
ड. भगवद्गीतेचे इंग्रजीत भाषांतर केले	IV. लॉर्ड कॅनिंग
अ	ब	क	ड
(1) IV	II	III	I
(2) I	IV	II	III
(3) III	I	IV	II
(4) II	III	I	IV

Match the suitable work :

a. Started Public Works Department (PWD)	I. Lord Dalhousie
b. Governor General at the time of Revolt of 1857	II. Lord Lytton
c. Passed the Vernacular Press Act	III. Lord Cornwallis
d. Translation of the Bhagwad Gita into English	IV. Lord Canning

a	b	c	d
(1) IV	II	III	I
(2) I	IV	II	III
(3) III	I	IV	II
(4) II	III	I	IV

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

29. कोणत्या गव्हर्नर जनरलनी इनाम कमिशन 1828 ला नेमले ?

- (1) लॉर्ड विलियम बेंटिंक (2) लॉर्ड हेस्टिंग्स
(3) लॉर्ड वेलेसली (4) लॉर्ड मेयो

The Governor General who appointed Inam Commission, 1828 is

- (1) Lord William Bentinck (2) Lord Hastings
(3) Lord Wellesley (4) Lord Mayo

30. 1858 च्या भारत सरकार कायदा चा परिणाम शोधा.

- (1) मुक्त व्यापार
(2) कंपनीच्या राजवटीची इतिश्री झाली
(3) मुक्त आणि अनिवार्य प्राथमिक शिक्षण
(4) स्थानिक स्वराज्य

Find the result of the Government of India Act of 1858.

- (1) Free Trade
(2) End of Company's rule
(3) Compulsory and Free Primary Education
(4) Local Self-government

31. वासुदेव बळवंत फडके यांनी आपल्या सहकार्यांच्या मदतीने कोणत्या गावावर पहिला दरोडा घातला ?

- (1) कराड (2) दापोली (3) दौंड (4) धामारी

With the help of his comrades, Vasudev Balwant Phadke raided _____ village for the first time.

- (1) Karad (2) Dapoli (3) Dound (4) Dhamari

32. अ. स्त्रियांची संख्या जास्त असलेल्या जिल्ह्यांमध्ये मुंबई उपनगर ह्या जिल्ह्याचा क्रमांक पहिला असून त्या खालोखाल पुणे, नाशिक आणि ठाणे असे जिल्हावार क्रमांक अनुक्रमे आहेत.

ब. स्त्रियांची संख्या कमी असलेल्या जिल्ह्यांमध्ये गडचिरोली जिल्ह्याचा क्रमांक पहिला असून त्या खालोखाल हिंगोली, वाशिम आणि भंडारा असे जिल्हावार क्रमांक अनुक्रमे आहेत.

- (1) अ आणि ब बरोबर (2) अ बरोबर ब चूक
(3) अ चूक ब बरोबर (4) अ आणि ब चूक

a. Mumbai Suburban has the largest number of women population followed by Pune, Nashik and Thane districts respectively.

b. Gadchiroli district has the least number of women population followed by Hingoli, Washim and Bhandara districts respectively.

- (1) a and b are True (2) a is True b is False
(3) a is False b is True (4) a and b are False

33. _____ यांनी मानव धर्म सभा स्थापन केली.

(1) दादोबा पांडुरंग	(2) गोपाळ आगरकर
(3) भाऊ महाजन	(4) विठ्ठल शिंदे
- _____ founded Manav Dharma Sabha.
(1) Dadoba Pandurang	(2) Gopal Agarkar
(3) Bhau Mahajan	(4) Vitthal Shinde

34. _____ हे पुणे सार्वजनिक सभेचे सर्वाधिक महत्वपूर्ण संस्थापक सदस्य होते.

(1) के.टी. तेलंग	(2) एस.एम. परांजपे
(3) विश्वनाथ मंडलिक	(4) जी.व्ही. जोशी
- _____ was the most important founder member of the Poona Sarvajanik Sabha.
(1) K.T. Telang	(2) S.M. Paranjape
(3) Vishvanath Mandlik	(4) G.V. Joshi

35. 'न्यु इंडिया' वर्तमानपत्र खालीलपैकी दिलेल्या कुठल्या देशामध्ये सुरू केले ?

(1) इंग्लंड	(2) जर्मनी	(3) जापान	(4) यु.एस.ए.
- The newspaper 'New India' was started in which of the following countries ?
(1) England	(2) Germany	(3) Japan	(4) USA

36. खालीलपैकी विचारवंतांचे सामाजिक योगदान सांगा :

अ. सर विलियम वेडरबर्न	I. ब्रिटीश कमिटी ऑफ दि इंडियन नॅशनल काँग्रेस
ब. अॅलन ह्यूम	II. पीपल्स फ्रेंड
क. मॅक्स म्यूलर	III. ऋग्वेदाचे इंग्रजीत भाषांतर केले
ड. कोलब्रुक	IV. एशियाटीक सोसायटीची स्थापना
अ	ब	क	ड
(1) II	III	IV	I
(2) III	II	I	IV
(3) I	II	III	IV
(4) IV	I	II	III

Match the following thinkers with their social contribution :

a. Sir William Wedderburn	I. British Committee of the Indian National Congress
b. Alan Hume	II. People's Friend
c. Max Muller	III. Translation of Rigveda into English
d. Colbrook	IV. Foundation of Asiatic Society

a	b	c	d
(1) II	III	IV	I
(2) III	II	I	IV
(3) I	II	III	IV
(4) IV	I	II	III

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

37. खालीलपैकी कोणत्या पहिल्या समाज सुधारकांनी मुलींच्या शिक्षणास उत्तेजन आणि प्रसारास सुरुवात केली ?

(1) डॉ. बी.आर. आंबेडकर	(2) महात्मा फुले
(3) गोदुताई कर्वे	(4) विठ्ठलदास ठाकरसी

Which of the following social reformers first started the encouragement and spread of girl's education ?

(1) Dr. B.R. Ambedkar	(2) Mahatma Phule
(3) Godutai Karve	(4) Vitthaldas Thakersey

38. "बॉम्बे एसोसियेशन" चे सन्मानीय अध्यक्ष म्हणून _____ हांची निवड केली होती.

(1) सर जमशेदजी जीजीभाई	(2) दादाभाई नौरोजी
(3) डॉ. आत्मराम पांडुरंग	(4) गो.ग. आगरकर

_____ was elected as the honorary President of the "Bombay Association".

(1) Sir Jamshedji Jijibhai	(2) Dadabhai Naoroji
(3) Dr. Atmaram Pandurang	(4) G.G. Agarkar

39. भारत छोडो चळवळीत _____ यानी सातारा येथे समांतर सरकार स्थापन केले.

(1) नरदेव शास्त्री	(2) उमाजी नाईक
(3) नाना पाटील	(4) गणपतराव कथले

_____ established parallel government in Satara during the Quit India Movement.

(1) Nardev Shastri	(2) Umaji Naik
(3) Nana Patil	(4) Ganpatrao Kathle

40. भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसच्या मवाळ नेत्यांला ओळखा.

- (1) राजगुरु
- (2) बिपिनचंद्र पाल
- (3) दिनशा वाच्छा
- (4) मोतीलाल नेहरू

Identify the moderate leader of the Indian National Congress.

- (1) Rajguru
- (2) Bipinchandra Pal
- (3) Dinshaw Wachha
- (4) Motilal Nehru

41. खालील जोड्या लावा :

	जिल्हा		स्त्री-पुरुष प्रमाण (Sex-Ratio) (2011 जनगणनेनुसार)
अ.	नाशिक	I.	1036
ब.	चंद्रपूर	II.	1122
क.	रत्नागिरी	III.	934
ड.	सिंधुदुर्ग	IV.	961

	अ	ब	क	ड
(1)	III	II	I	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	III	IV	II	I
(4)	I	II	III	IV

Match the following :

	District		Sex-Ratio (As per 2011 Census)
a.	Nasik	I.	1036
b.	Chandrapur	II.	1122
c.	Ratnagiri	III.	934
d.	Sindhudurg	IV.	961

	a	b	c	d
(1)	III	II	I	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	III	IV	II	I
(4)	I	II	III	IV

करव्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

42. खालील विधाने पहा :

- अ. कलकत्याजवळ रिश्रा येथे पहिली ताग उद्योग 1861 मध्ये सुरू झाली.
- ब. विमान वाहतूक उद्योगाची सुरुवात बॅंगलोर येथे 1940 मध्ये झाली, त्यानंतर हा उद्योग हिंदूस्थान एरोनॉटिक्स लिमिटेड या कंपनीकडे हस्तांतरित करण्यात आला.
- क. भारतातील पहिला आधुनिक लोह-पोलाद उद्योग पश्चिम बंगालमधील दुर्गापूर येथे सुरू करण्यात आला.
- ड. भारतातील पहिला खत उद्योग झारखंड राज्यातील धनबाद जिल्ह्यात सिंद्री येथे सुरू करण्यात आला.

- (1) फक्त विधान अ बरोबर आहे
- (2) फक्त विधान ब बरोबर आहे
- (3) फक्त विधाने ब आणि ड बरोबर आहेत
- (4) वरील सर्व विधाने बरोबर आहेत

Observe the following statements :

- a. First Jute Industry in Rishra near Kolkatta started in 1861.
  - b. Air Transport Industry started in 1940 at Bangalore, then this industry is transferred to Hindustan Aeronautics Ltd. company.
  - c. First modern Iron and Steel Industry in India started at Durgapur in West Bengal.
  - d. First Fertilizer Industry in India started at Sindri in Dhanbad district of Jharkhand.
- (1) Only statement a is correct
  - (2) Only statement b is correct
  - (3) Only statements b and d are correct
  - (4) All the above statements are correct

43. खालीलपैकी कोणता उद्योग थळ-वायशेत येथे आहे ?

- (1) काचनिर्मिती
- (2) मोटार
- (3) कागद
- (4) खत

Which of the following industries is at Thal-Vaishet ?

- (1) Glass manufacturing
- (2) Automobile
- (3) Paper
- (4) Fertilizer

44. खालील जोड्या लावा :

<i>जिल्हा</i>		<i>मासेमारी केंद्र</i>	
अ. मुंबई		I. श्रीवर्धन	
ब. ठाणे		II. वेंगुर्ला	
क. रायगड		III. वर्सोवा	
ड. रत्नागिरी		IV. सातपाटी	
अ	ब	क	ड
(1) I	II	III	IV
(2) IV	I	II	III
(3) III	IV	I	II
(4) II	III	IV	I

Match the following :

<i>District</i>		<i>Fishing Centre</i>	
a. Mumbai		I. Shrivardhan	
b. Thane		II. Vengurla	
c. Raigad		III. Versova	
d. Ratnagiri		IV. Satpati	
a	b	c	d
(1) I	II	III	IV
(2) IV	I	II	III
(3) III	IV	I	II
(4) II	III	IV	I

45. 2011 च्या जनगणनेनुसार भारतातील खालील राज्यांचा कमी ते उच्च लोकसंख्येच्या घनतेनुसार योग्य क्रम लावा :

अ. जम्मू आणि काश्मीर	ब. नागालंड
क. सिक्कीम	ड. मिझोराम
(1) ड, ब, अ, क	(2) ब, क अ, ड
(3) अ, ड, ब, क	(4) ड, अ, क, ब

Arrange the following states of India from low to high density of population correctly as per 2011 Census :

a. Jammu and Kashmir	b. Nagaland
c. Sikkim	d. Mizoram
(1) d, b, a, c	(2) b, c, a, d
(3) a, d, b, c	(4) d, a, c, b

46. खालीलपैकी कोणती नदी विंध्यपर्वताच्या पश्चिम भागात उगमपावते आणि दक्षिणेकडे खंभायतच्या आखातास मिळते ?

(1) लुनी	(2) साबरमती	(3) तापी	(4) मही
----------	-------------	----------	---------

Which one of the following rivers originates in the west side of Vindhya Mountains and joins the Gulf of Khambayat in the south ?

(1) Luni	(2) Sabarmati	(3) Tapi	(4) Mahi
----------	---------------	----------	----------

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

47. खालीलपैकी कोणत्या जिल्ह्यात जनगणना 2011 नुसार सर्वात कमी बाल-लिंगगुणोत्तर होते ?

- (1) अहमदनगर (2) कोल्हापूर (3) वाशिम (4) जळगाव

Which of the following districts had the lowest child sex-ratio in 2011 Census ?

- (1) Ahmadnagar (2) Kolhapur (3) Washim (4) Jalgaon

48. भारतात 'जल-मनुष्य' (Water man) म्हणून कोणास ओळखले जाते ?

- (1) माधवराव चितळे (2) मेधा पाटकर
(3) सुंदरलाल बहुगुणा (4) राजेंद्र सिंह

Who is popularly known as 'Water man' in India ?

- (1) Madhavrao Chitale (2) Medha Patkar
(3) Sundarlal Bahuguna (4) Rajendra Singh

49. खालील जोड्या लावा :

खडकांचा प्रकार		जिल्हे	
अ. आर्कियन श्रेणीचे खडक		I. पूर्व नागपूर, भंडारा, गोंदीया, कोल्हापूर	
ब. धारवाड श्रेणीचे खडक		II. यवतमाळ, गडचिरोली, अमरावती	
क. विंध्य श्रेणीचे खडक		III. नांदेड, सिंधूदुर्ग	
ड. गोंडवना श्रेणीचे खडक		IV. चंद्रपूर	
अ	ब	क	ड
(1) II	I	III	IV
(2) I	III	II	IV
(3) III	I	IV	II
(4) IV	II	I	III

Match the following :

Rock Type		Districts	
a. Archean Rock System		I. East Nagpur, Bhandara, Gondia, Kolhapur	
b. Dharwad Rock System		II. Yavatmal, Gadchiroli, Amravati	
c. Vindhyan Rock System		III. Nanded, Sindhudurg	
d. Gondwana Rock System		IV. Chandrapur	
a	b	c	d
(1) II	I	III	IV
(2) I	III	II	IV
(3) III	I	IV	II
(4) IV	II	I	III

50. खालील जोड्या जुळवा :

शहरे		कार्य	
अ. पुणे, मुंबई		I. उद्योगधंदे	
ब. मनमाड, नागपूर		II. व्यापार/बाजारपेठ	
क. वारणानगर, प्रवरानगर		III. प्रशासकीय	
ड. सांगली, निफाड		IV. वाहतूक	
अ	ब	क	ड
(1) III	IV	I	II
(2) III	I	IV	II
(3) II	III	I	IV
(4) IV	III	I	II

Match the following :

Cities				Functions	
a. Pune, Mumbai				I. Industries	
b. Manmad, Nagpur				II. Trade/Market	
c. Warnanagar, Pravaranagar				III. Administrative	
d. Sangli, Niphad				IV. Transportation	
a	b	c	d		
(1) III	IV	I	II		
(2) III	I	IV	II		
(3) II	III	I	IV		
(4) IV	III	I	II		

51. सन 2013 – 14 नुसार महाराष्ट्रातील प्रमुख खनिज उत्पादनांचा उतरता क्रम लिहा.

- (1) कोळसा, अशुद्ध लोह, बॉक्साइट, चुनखडी
- (2) कोळसा, बॉक्साइट, चुनखडी, अशुद्ध लोह
- (3) कोळसा, चुनखडी, अशुद्ध लोह, बॉक्साइट
- (4) अशुद्ध लोह, कोळसा, चुनखडी, बॉक्साइट

Write the descending order of Maharashtra's Mineral Production according to year 2013 – 14.

- (1) Coal, Iron ore, Bauxite, Limestone
- (2) Coal, Bauxite, Limestone, Iron ore
- (3) Coal, Limestone, Iron ore, Bauxite
- (4) Iron ore, Coal, Limestone, Bauxite

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

52. आंबोली आणि इगतपुरी येथे कोणत्या प्रकारचे अरण्य आढळते ?

- (1) उष्ण कटिबंधीय निमहरित अरण्य
- (2) उष्ण कटिबंधीय सदाहरित आर्द्र अरण्य
- (3) उष्ण कटिबंधीय आर्द्र पानझडी अरण्य
- (4) उष्ण कटिबंधीय शुष्क पानझडी अरण्य

What type of forest is found in Amboli and Igatpuri ?

- (1) Tropical semi-evergreen forest
- (2) Tropical wet-evergreen forest
- (3) Tropical moist-deciduous forest
- (4) Tropical dry-deciduous forest

53. तापी खोऱ्यातील हवामान कोणत्या प्रकारचे आहे ?

- (1) किनारपट्टीचे आणि पर्वतीय हवामानाचे संमिश्रण
- (2) पठारी अंतर्भागातील आणि पर्वतीय हवामानाचे संमिश्रण
- (3) किनारपट्टीचे आणि पठारी अंतर्भागातील हवामानाचे संमिश्रण
- (4) फक्त पठारी अंतर्भागातील हवामान

What is the type of climate in Tapi valley ?

- (1) Transitional between the climate of coastal plains and mountainous
- (2) Transitional between the climate of interior plateau and mountainous
- (3) Transitional between the climate of coastal plains and interior plateau
- (4) Interior plateau climate only

54. खालील धरण प्रकल्पांचा क्रम त्यांच्या असलेल्या द.ल.घ.मी. क्षमते प्रमाणे चढत्या क्रमाने लावा :

अ. वारणा	ब. भाटघर	क. जायकवाडी
ड. पेंच तोतलाडोह	इ. भंडारदरा	
- (1) इ, ब, अ, क, ड
  - (2) ब, इ, अ, ड, क
  - (3) क, ड, अ, ब, इ
  - (4) इ, ब, अ, ड, क

Rearrange the following dam projects as per their TMC capacity in ascending order :

a. Varna	b. Bhatghar	c. Jayakwadi
d. Pench Totladoh	e. Bhandardara	
- (1) e, b, a, c, d
  - (2) b, e, a, d, c
  - (3) c, d, a, b, e
  - (4) e, b, a, d, c

55. नदीचे खोरे ओळखा.

- अ. मध्य प्रदेशातील बैतूल जिल्ह्यात उगम.
 ब. तिच्या पूर्वेकडे वाहणाऱ्या पूर्णा नदीपासून वेगळे करणारा तकलादू जलविभाजक आहे.
 क. वेमला, निगुडा, बोर आणि नंद ह्या काही उपनद्या.
 ड. वर्धा-अमरावती आणि यवतमाळ जिल्ह्यांतील सरहद्द निर्माण करते.

- (1) प्राणहिता (2) वैनगंगा (3) पैनगंगा (4) वर्धा

Identify the River Basin.

- a. Has its origin in the Betul District of Madhya Pradesh.
 b. A small water divide separates it from the Purna flowing to its east.
 c. Vemala, Niguda, Bor and Nand are some of its distributaries.
 d. It forms the boundary for the Wardha-Amravati and Yeotmal districts.

- (1) Pranhita (2) Wainganga (3) Painganga (4) Wardha

56. राष्ट्रीय उत्पन्नाच्या वृद्धी संदर्भातील पंचवार्षिक योजना निहाय अभ्यास प्रागतिक कल दर्शवितो. असे असले तरी पहिल्या चार योजनांमधील हा वृद्धी दर मर्यादित राहिल्याचे आढळते, प्रागतिक कल हा नंतरच्या टप्प्यात दिसू लागला. कोणत्या पंचवार्षिक योजनेच्या शेवटी राष्ट्रीय उत्पन्नाचा वृद्धी दर 7.5 टक्के एवढा उच्चतम राहिला ?

- अ. पाचवी योजना
 ब. सातवी योजना
 क. नववी योजना
 ड. दहावी योजना

- (1) फक्त अ (2) फक्त ब आणि क (3) फक्त क (4) फक्त ड

Five Year planwise study of growth of National Income indicates a progressive trend. Though it witnessed a modest growth rate during the first four plans, a progressive trend appeared at a later stage and the growth rate stood high at 7.5% per annum by the end of which Five Year plan(s) ?

- a. Fifth Plan
 b. Seventh Plan
 c. Ninth Plan
 d. Tenth Plan

- (1) Only a (2) Only b and c (3) Only c (4) Only d

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

57. भारतातील कोणत्या नामांकित लोकसंख्याविषयक तज्ञाने अतिशय परखडपणे असे मत मांडले आहे की, कुटुंब-नियोजनाविषयी मतभेद व्यक्त करणे सोपे आहे, परंतु या कार्यक्रमाची प्रत्यक्ष अंमलबजावणी अनेक प्रकारच्या अडथळ्यांनी युक्त आहे ?

- (1) व्ही.एम. दांडेकर
- (2) माल्थस
- (3) एस.डी. तेंडूलकर
- (4) एस. चंद्रशेखर

Which leading Indian demographer has very aptly remarked that it is easy to argue in favour of family planning programme but is fraught with all kinds of difficulties ?

- (1) V.M. Dandekar
- (2) Malthus
- (3) S.D. Tendulkar
- (4) S. Chandrashekhar

58. 2011 च्या जनगणनेनुसार भारताची लोकसंख्या होती

- (1) 115 कोटी   (2) 121 कोटी   (3) 130 कोटी   (4) 125 कोटी

The population of India as per the Census 2011 was

- (1) 115 crores   (2) 121 crores   (3) 130 crores   (4) 125 crores

59. भारतीय राज्यघटनेनुसार असणारा 'कामाचा अधिकार' खालीलपैकी कोणत्या योजनेत पहिल्यांदा विचारात घेण्यात आला ?

- (1) राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार कार्यक्रम (NREP)
- (2) समन्वित ग्रामीण विकास कार्यक्रम (IRDP)
- (3) जवाहर रोजगार योजना (JRY)
- (4) रोजगार हमी योजना (EGS)

Which of the following schemes, first considered the 'Right to Work', according to the Constitution of India ?

- (1) National Rural Employment Programme (NREP)
- (2) Integrated Rural Development Programme (IRDP)
- (3) Jawahar Rojgar Yojana (JRY)
- (4) Employment Guarantee Scheme (EGS)

60. 2011 – 12 मध्ये भारताच्या एकूण निर्यातीत शेतीच्या निर्यातीचा वाटा किती होता ?

- (1) 14.2%
 (2) 12.81%
 (3) 10.59%
 (4) 9.7%

What was the share of agricultural export in total export of India during 2011 – 12 ?

- (1) 14.2%
 (2) 12.81%
 (3) 10.59%
 (4) 9.7%

61. खालील जोड्या लावा :

सूची अ		सूची ब	
अ.	पिवळी क्रान्ती	I.	अन्नधान्य
ब.	निळी क्रान्ती	II.	तेल बियाणे
क.	श्वेत क्रान्ती	III.	दुध उत्पादन
ड.	हरित क्रान्ती	IV.	मास्यांचे उत्पादन

	अ	ब	क	ड
(1)	II	IV	III	I
(2)	II	III	IV	I
(3)	IV	III	I	II
(4)	IV	I	III	II

Match the following :

List A		List B	
a.	Yellow Revolution	I.	Food Crops
b.	Blue Revolution	II.	Oil Seeds
c.	White Revolution	III.	Milk Production
d.	Green Revolution	IV.	Fish Production

	a	b	c	d
(1)	II	IV	III	I
(2)	II	III	IV	I
(3)	IV	III	I	II
(4)	IV	I	III	II

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

62. 1990 च्या दशकात उद्योगक्षेत्राच्या असमाधानकारक प्रतिसादाच्या संदर्भात खालीलपैकी कोणते प्रमुख कारण नाही ?

अ. गुंतवणूकीमधील घसरण

ब. बाह्य स्पर्धेतील असुरक्षितता

क. उद्योग क्षेत्राकरिता जाहीर केलेल्या मोठ्या प्रमाणावरील उदारीकरणाशी संबंधित उपाययोजना

ड. निर्यात वृद्धीचा मंदावलेला दर

(1) फक्त ब (2) फक्त अ आणि ड (3) फक्त क (4) फक्त अ

Which of the following is **not** a main cause for unsatisfactory industrial performance during the period of 1990s ?

a. Slowdown in investment

b. Exposure to external competition

c. Massive liberalisation measures announced for the industrial sector

d. Sluggish growth in exports

(1) Only b (2) Only a and d (3) Only c (4) Only a

63. शेतकऱ्यांना दीर्घ मुदतीचे कर्ज _____ कालावधीसाठी लागते.

(1) 5 वर्षासाठी

(2) 5 वर्षांपेक्षा अधिक

(3) 15 महिने – 5 वर्षे

(4) 5 वर्षांपेक्षा कमी

The farmers require long term loans for the period _____ .

(1) of 5 years

(2) more than 5 years

(3) between 15 months to 5 years

(4) less than 5 years

64. भारताच्या केंद्रीय बँकेला 'रिझर्व्ह बँक' का म्हणतात ?

(1) ती सर्व अनुसूचित बँकांचा रोख रकमेचा साठा सांभाळते.

(2) ती सर्वश्रेष्ठ मौद्रिक आणि बँकिंग अधिकारिता आहे.

(3) ती देशाच्या बँकव्यवस्थेचे नियंत्रण करते.

(4) ती बँकांची बँक आहे.

Why is the central bank of India known as 'Reserve Bank' ?

(1) It keeps the cash reserve of all scheduled banks.

(2) It is a supreme monetary and banking authority.

(3) It controls the banking system of the country.

(4) It is the bank of banks.

65. केन्स यांच्यानुसार, पैशाची मागणी या हेतूसाठी असते :

- अ. व्यवहार हेतू
- ब. दक्षता हेतू
- क. सट्टेबाजीचा हेतू
- ड. वरीलपैकी सर्व

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/नि बरोबर आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ	(2) फक्त अ आणि क
(3) फक्त ब आणि क	(4) फक्त ड

According to Keynes, the demand of money is for the following motives :

- a. Transaction motive
- b. Precautionary motive
- c. Speculative motive
- d. All of the above

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) Only a	(2) Only a and c
(3) Only b and c	(4) Only d

66. अप्रत्यक्ष कराबाबत खालीलपैकी कोणते विधाने बरोबर आहेत ?

- अ. अप्रत्यक्ष कराचा कराघात आणि करभार एकाच व्यक्तीवर पडतो.
- ब. अप्रत्यक्ष कराच्या बाबतीत करभार इतरांवर ढकलता येत नाही.
- क. अप्रत्यक्ष कराच्या बाबतीत करभार इतरांवर ढकलता येतो.
- ड. अप्रत्यक्ष कराचा कराघात एका व्यक्तीवर आणि करभार दुसऱ्या व्यक्तीवर पडतो.

(1) फक्त अ आणि ब	(2) फक्त अ आणि क
(3) फक्त क आणि ड	(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Which of the following statements are correct about the indirect tax ?

- a. The impact and the incidence of the indirect tax is on a single individual.
- b. The incidence of indirect tax cannot be shifted on others.
- c. The incidence of indirect tax can be shifted on others.
- d. The impact of indirect tax is on one individual and the incidence of indirect tax is on other individual.

(1) Only a and b	(2) Only a and c
(3) Only c and d	(4) None of the above

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

67. भारतात विदेशी प्रत्यक्ष गुंतवणूकीत (F.D.I.) सर्वात जास्त मुख्य स्रोत या देशाचा आहे

- (1) मॉरिशस
- (2) जपान
- (3) सिंगापूर
- (4) जर्मनी

Which country is the main source in Indian Foreign Direct Investment (F.D.I.) ?

- (1) Mauritius
- (2) Japan
- (3) Singapore
- (4) Germany

---

68. वित्त आयोगाच्या संदर्भात खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. भारतीय राज्यघटनेच्या 280 व्या कलमानुसार वित्त आयोगाची स्थापना केली.

ब. 14 व्या वित्त आयोगाचे अध्यक्ष डॉ. वाय.व्ही. रेड्डी आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/नि बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त अ
- (2) फक्त ब
- (3) अ आणि ब
- (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Following statements are to be considered with regard to the Finance Commission :

a. The Finance Commission is established under Article 280 of the Indian Constitution.

b. Dr. Y.V. Reddy is the President of 14th Finance Commission.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) Only a
- (2) Only b
- (3) a and b
- (4) None of the above

69. 13 व्या वित्त आयोगानुसार कोणत्या राज्याला केंद्रीय कर, शुल्क आणि अनुदान यातील सर्वाधिक वाटा मिळत आहे ?

- (1) बिहार
- (2) उत्तर प्रदेश
- (3) ओरिसा
- (4) मध्य प्रदेश

Which State is receiving the highest share in Central taxes and duties and grant in aid according to 13th Finance Commission ?

- (1) Bihar
- (2) Uttar Pradesh
- (3) Orissa
- (4) Madhya Pradesh

70. अ. विकसनशील देशात राजकोषीय धोरणाचे प्रमुख उद्दिष्ट गुंतवणूकीचा दर वाढविणे, बेरोजगारी व अर्धबेरोजगारी कमी करणे आणि भाववाढीची प्रवृत्ती नियंत्रित करणे, हे असते.

ब. राजकोषीय साधनांच्या शस्त्रागारामधील 'सक्तीचा उपभोग' हे एक नवीन शस्त्र आहे.

क. कर आकारणी हे राजकोषीय धोरणाचे प्रमुख साधन आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/नि बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त अ आणि ब
- (2) फक्त ब आणि क
- (3) फक्त अ आणि क
- (4) फक्त ब

a. The main objectives of fiscal policy in the case of developing countries are increasing the rate of investment, reducing unemployment and underemployment and controlling inflationary tendencies.

b. A new weapon in the armoury of fiscal tools is 'forced consumption'.

c. The main instrument of fiscal policy is taxation.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) Only a and b
- (2) Only b and c
- (3) Only a and c
- (4) Only b

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

71. खालील योग्य जोड्या लावा :

'अ'		'ब'	
अ. विभवांतर		I. अॅम्पीअर	
ब. विद्युत्प्रवाह		II. व्होल्ट	
क. प्रभार		III. म्हो (mho)	
ड. कंडक्टन्स		IV. कूलंब	
	अ ब क ड		
(1)	I II III IV		
(2)	IV III II I		
(3)	II I IV III		
(4)	III II I IV		

Match the following pairs :

'A'		'B'	
a. Potential difference		I. Ampere	
b. Current		II. Volt	
c. Charge		III. Mho	
d. Conductance		IV. Coulomb	
	a b c d		
(1)	I II III IV		
(2)	IV III II I		
(3)	II I IV III		
(4)	III II I IV		

72. _____ हे किरणोत्साराचे एस.आय. पद्धतीतील एकक आहे.

- (1) बेक्वेरेल
- (2) रूदरफोर्ड
- (3) क्युरी
- (4) चॅडविक

The S.I. unit of radioactivity is

- (1) Becquerel
- (2) Rutherford
- (3) Curie
- (4) Chadwick

73. मानवी डोळ्याच्या बाहुलीचा पारदर्शक पडदा व्यवस्थित गोलाकार नसल्यास उदभवणाऱ्या दोषाला _____ म्हणतात.

(1) अॅस्टीग्माटीसम्	(2) हायपरमेट्रोपीया
(3) हायपोमेट्रोपीया	(4) प्रेसबायोपीया

The defect when cornea of human eye is not in spherical shape is called

(1) Astigmatism	(2) Hypermetropia
(3) Hypometropia	(4) Presbyopia

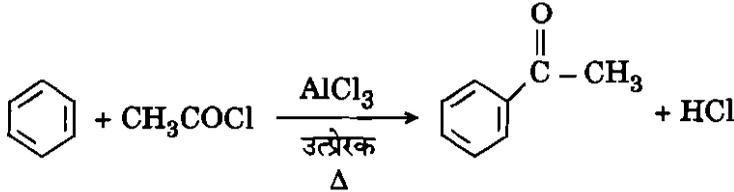
74. अणुक्रमांक म्हणजे

- (1) प्रोटॉनची संख्या
- (2) न्युट्रॉनची संख्या
- (3) प्रोटॉनची संख्या + न्युट्रॉनची संख्या
- (4) प्रोटॉनची संख्या + न्युट्रॉनची संख्या + इलेक्ट्रॉनची संख्या

Atomic Number is defined as

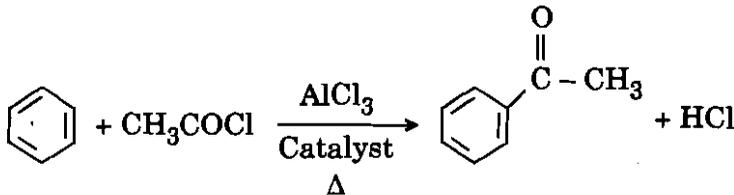
- (1) Number of protons
- (2) Number of neutrons
- (3) Number of protons + Number of neutrons
- (4) Number of protons + Number of neutrons + Number of electrons

75. खाली दिलेली रासायनिक अभिक्रिया कोणत्या प्रकारची आहे ?

(1) न्युक्लियोफिलीक सबस्टिट्युशन	(2) इलेक्ट्रोफिलीक सबस्टिट्युशन
(3) न्युक्लियोफिलीक अॅडिशन	(4) इलेक्ट्रोफिलीक अॅडिशन

What type of chemical reaction is given below ?

(1) Nucleophilic substitution	(2) Electrophilic substitution
(3) Nucleophilic addition	(4) Electrophilic addition

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

76. खालीलपैकी कोणता घटक हरित गृह परिणामास कारणीभूत ठरत *नाही* ?

- (1) कार्बन डायऑक्साइड (CO₂) (2) मिथेन (CH₄)
 (3) डायनायट्रोजन ऑक्साइड (N₂O) (4) अमोनिया (NH₃)

Which of the following factors is *not* responsible for green house effect ?

- (1) CO₂ (2) CH₄
 (3) N₂O (4) NH₃

77. आर्किओप्टेरीक्स हा खालीलपैकी दोन वर्गांना जोडणारा पृष्ठवंशीय प्राणी होता :

- (1) उभयचर आणि सरीसृप (2) सरीसृप आणि पक्षी
 (3) पक्षी आणि सस्तन (4) मत्स्य आणि उभयचर

Archaeopteryx was a connecting link between the following two classes of vertebrates :

- (1) Amphibia and Reptilia (2) Reptilia and Aves
 (3) Aves and Mammalia (4) Pisces and Amphibia

78. सरड्यासारखे दिसणारे उभयचर सॅलॅमॅण्डर (Salamander) _____ गणात मोजतात.

- (1) जीम्नोफीओना (Gymnophiona) (2) युरोडेला (Urodela)
 (3) अँन्युरा (Anura) (4) अपोडा (Apoda)

Lizard like amphibians (Salamander) belong to the order

- (1) Gymnophiona (2) Urodela
 (3) Anura (4) Apoda

79. मलेरियास कारणीभूत ठरणान्या प्लाजमोडियम चा _____ फायलम मध्ये समावेश आहे.

- (1) आर्थ्रोपोडा (2) अँनिलिडा
 (3) प्लॅटीहेलमिन्थस (4) प्रोटोज्झुआ

Malaria is caused by Plasmodium that is included into phylum _____ .

- (1) Arthropoda (2) Annelida
 (3) Platyhelminthes (4) Protozoa

80. गंधक (सल्फर) या पोषण मुलद्रव्यापासून बनलेली अमिनो आम्ले कोणती ?

- (1) ल्यूसिन आणि आयसोल्यूसिन
- (2) मिथिओनाइन् आणि सिस्टीन
- (3) अँसपार्टीक अँसिड आणि ग्लूटामाईन
- (4) व्हॅलिन आणि ग्लूटामिक अँसिड

Which of the following are Sulphur (S) element containing amino acids ?

- (1) Leucine and Isoleucine
- (2) Methionine and Cysteine
- (3) Aspartic acid and Glutamine
- (4) Valine and Glutamic acid

81. आयक्लर (1813) प्रमाणे ब्रायोफायटा विभाग कुठल्या भागात आहे ?

- (1) क्लास हीपेटेसी आणि मसाय
- (2) क्लास हीपेटेसी आणि अँथोसीरोटी
- (3) क्लास हीपेटेसी फक्त
- (4) क्लास अँथोसीरोटी आणि मसाय

According to Eichler (1813), division of Bryophyta is divided into

- (1) Class Hepaticae and Musci
- (2) Class Hepaticae and Anthocerotae
- (3) Class Hepaticae only
- (4) Class Anthocerotae and Musci

82. वनस्पतीशास्त्राची पहिली जागतिक परिषद _____ येथे भरली.

- (1) लेनिनग्राड - 1837
- (2) पॅरिस - 1867
- (3) अमेरिका - 1930
- (4) व्हिएन्ना - 1867

First International Botanical Congress was held at _____ .

- (1) Leningrad - 1837
- (2) Paris - 1867
- (3) America - 1930
- (4) Vienna - 1867

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

83. एच्.आय्.व्ही./एड्स चा प्रसार खालील पद्धतीने काळजी घेतल्यास थांबविता येतो
- अ. रक्तदात्यांच्या रक्ताची चाचणी.
- ब. लैंगिक संबंधादरम्यान काळजी घेणे आणि लैंगिक रोगांचा योग्य उपचार करणे.
- क. एकमेकांच्या सुया न वापरणे.
- ड. योग्य औषधोपचाराने आईकडून बाळाकडे रोगाचे संक्रमण टाळणे.
- (1) वरीलपैकी अ आणि ब (2) वरीलपैकी अ, ब आणि क
- (3) वरीलपैकी सर्व (4) वरीलपैकी ब आणि ड

The main ways of controlling the spread of HIV/AIDS are

- a. Screening of donated blood.
- b. Promotion of safe sexual practices and treatment of other sexually transmitted infections.
- c. Avoidance of needle sharing.
- d. Prevention of mother-to-child transmission with antivirals.
- (1) a and b above (2) a, b and c above
- (3) All of the above (4) b and d above

84. जागतिक आरोग्य संघटनेनुसार, प्रथिने व उर्जा यामुळे होणारे कुपोषण हा प्रगतीशील देशांच्या सार्वजनिक आरोग्याचा सर्वात महत्वाचा प्रश्न आहे कि जिथे नवजात बालकांचा मृत्यूदर खूपच आहे. खालीलपैकी कोणत्या अवस्थेमध्ये नवजात बालकांची उर्जा व प्रथिने यांच्या कुपोषणामुळे अक्षरशः उपासमार होते व त्यांच्या शरीरावर सूज नसते ?
- (1) क्वॉशोरकोर (2) मॉरसमस
- (3) गालगुंड (4) गोवर

According to WHO, protein-calorie malnutrition is the most important public health problem in developing countries where the rates of infant mortality are very high. Which of the following is a condition in which the infant is virtually starving due to lack of calories and proteins and there is no edema ?

- (1) Kwashiorkor (2) Marasmus
- (3) Mumps (4) Measles

85. _____ या रोगावर बी.सी.जी. ही प्रतिबंधक लस म्हणून वापरली जाते.
- (1) क्षयरोग (2) टायफॉईड (विषमज्वर)
- (3) कॉलरा (4) कावीळ
- B.C.G. vaccine is used for protection against _____ .
- (1) Tuberculosis (2) Typhoid
- (3) Cholera (4) Jaundice

86. प्रश्नचिन्हा ऐवजी ठेवण्यासाठी वर्णाक्षर निवडा.

W	P	T
S	E	H
D	K	?

- (1) R
- (2) F
- (3) L
- (4) B

Select the alphabet for replacing the question mark.

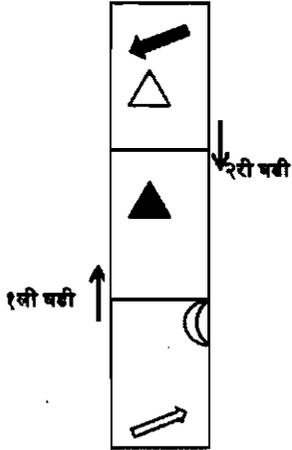
W	P	T
S	E	H
D	K	?

- (1) R
- (2) F
- (3) L
- (4) B

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

87. डावीकडे दर्शविलेल्या पारदर्शक कागदाची बाणांनी दाखवल्यानुसार घडी घातल्यानंतर ती जशी दिसेल, ती दर्शविणारा पर्याय निवडा.

(1)

(2)

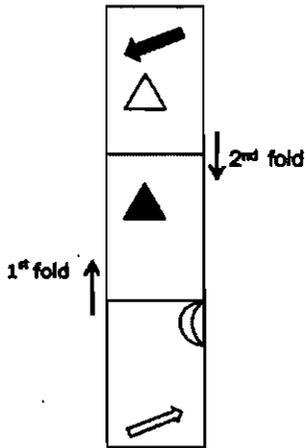

(3)

(4)

Select the option that would look like the left hand transparent paper sheet after folding it as shown by the arrows.

(1)

(2)

(3)

(4)

88. पुढे विधाने आणि निष्कर्ष यांचे संच दिले आहेत. निष्कर्षांचे योग्य वर्णन करणारा पर्याय निवडा.

विधाने :

- सर्व फळे भाज्या आहेत.
सर्व भाज्या फळे आहेत.
काही खरबुजे फळे आहेत.

निष्कर्ष :

- अ. सर्व भाज्या खरबुजे आहेत.   ब. सर्व फळे खरबुजे आहेत.
क. सर्व भाज्या फळे आहेत.   ड. काही खरबुजे भाज्या आहेत.
- (1) दिलेल्या निष्कर्षांपैकी एकही तर्कसंगत नाही   (2) दिलेले सर्व निष्कर्ष तर्कसंगत आहेत
(3) फक्त क हा निष्कर्ष तर्कसंगत आहे   (4) क आणि ड हे दोन्ही निष्कर्ष तर्कसंगत आहेत

Given below are sets of statements and conclusions. Select the option that describes the conclusions correctly.

Statements :

- All fruits are vegetables.
All vegetables are fruits.
Some melons are fruits.

Conclusions :

- a. All vegetables are melons.   b. All fruits are melons.
c. All vegetables are fruits.   d. Some melons are vegetables.
- (1) None of the given conclusions follow   (2) All of the given conclusions follow
(3) Only conclusion c follows   (4) Both conclusions c and d follow

89. पहिल्या स्तंभातील शब्द दुसऱ्या स्तंभात संकेत स्वरूपात लिहिले आहेत, परंतु ते त्याच क्रमाने लिहिलेले नाहीत. D या अक्षराचा संख्या संकेत कोणता ?

- BRAIN 13529
DRAIN 35293
RIVER 13754
DRIVE 83754

- (1) 2   (2) 4   (3) 7   (4) 1

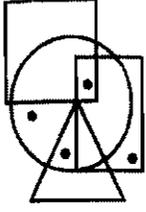
The words in the first column are listed in the coded forms in the second column but they are not in the same order. What number code is assigned for the letter D ?

- BRAIN 13529
DRAIN 35293
RIVER 13754
DRIVE 83754

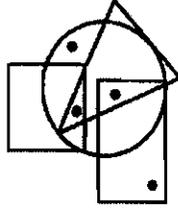
- (1) 2   (2) 4   (3) 7   (4) 1

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

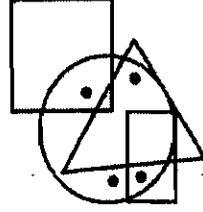
90. अचूक जोडी शोधा.

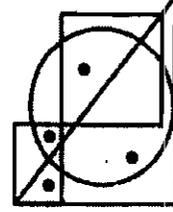
a

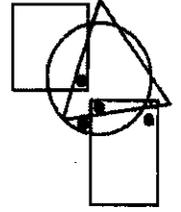
b

c

d

e

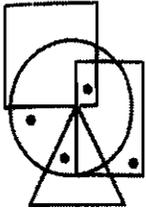
(1) a, c

(2) b, c

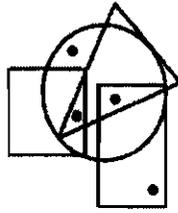
(3) b, e

(4) a, d

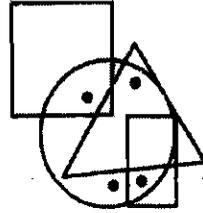
Find the correct pair.

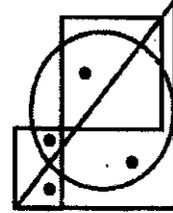
a

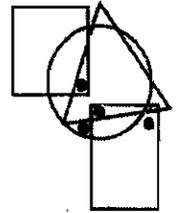
b

c

d

e

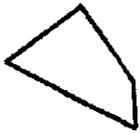
(1) a, c

(2) b, c

(3) b, e

(4) a, d

91. पुढे कागदाचे तुकडे निर्देशित करणारे पाच पर्याय दिले आहेत. यातील कोणते तीन एकमेकांत जुळवून समभुज त्रिकोणी क्षेत्र निर्माण करता येईल ?

a

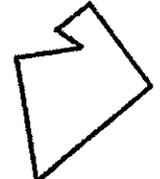
b

c

d

e

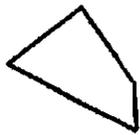
(1) a, b, c

(2) a, c, d

(3) b, c, d

(4) b, d, e

Given below are five alternatives that represent paper cut-outs. Which three of these can be fitted to create equilateral triangular area ?

a

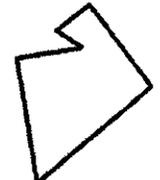
b

c

d

e

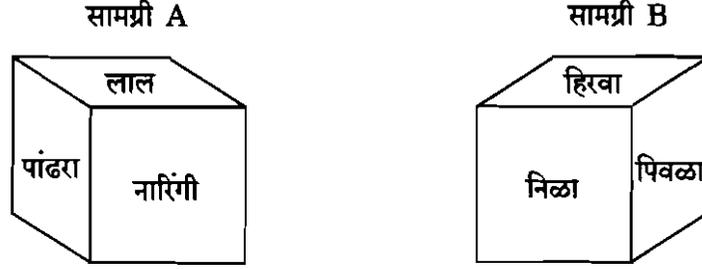
(1) a, b, c

(2) a, c, d

(3) b, c, d

(4) b, d, e

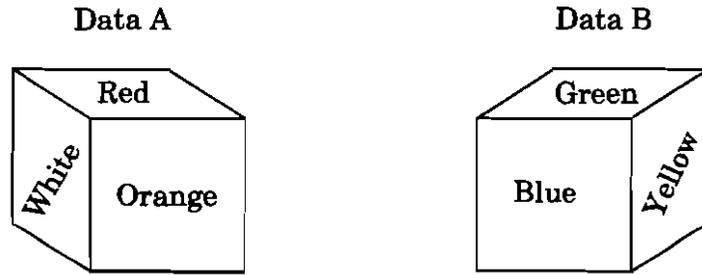
92. दिलेल्या सामग्रीच्या संदर्भात पुढील प्रश्नाचे उत्तर देण्यासाठी उचित पर्याय निवडा.
एका घनाची पृष्ठे सहा भिन्न रंगांनी रंगवलेली आहेत. निळ्या रंगाच्या पृष्ठासमोर निश्चितपणे कोणत्या रंगाचे पृष्ठ आहे ?

- (1) फक्त सामग्री A पुरेशी आहे
- (2) फक्त सामग्री B पुरेशी आहे
- (3) सामग्री A आणि B, दोन्ही पुरेशी नाही
- (4) सामग्री A आणि B, दोन्ही एकत्रितपणे पुरेशी आहे

Select the option appropriate for answering the following question with respect to the given data.

Surfaces of the cube are coloured with six different colours. What coloured surface is definitely opposite to the blue coloured surface ?

- (1) Only data A is sufficient
- (2) Only data B is sufficient
- (3) Data A and B, both are not sufficient
- (4) Data A and B, together is sufficient

93. कोणता दिवस एका दिवसानंतर तिसरा येतो, जो एका दिवसानंतर दुसरा येतो जो एका दिवसानंतर लगेच येतो जो सोमवारानंतर दुसरा येतो ?

रविवार, सोमवार, मंगळवार, बुधवार, गुरुवार, शुक्रवार, शनिवार

- (1) रविवार
- (2) सोमवार
- (3) मंगळवार
- (4) बुधवार

What day comes third after the day which comes second after the day which comes immediately after the day which comes second after Monday ?

Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday, Saturday

- (1) Sunday
- (2) Monday
- (3) Tuesday
- (4) Wednesday

कृपया कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

94. जर $p > q$ आणि $r < 0$, तर पुढीलपैकी कोणती राशी सत्य आहे ?

- (1) $pr < qr$
- (2) $p + r < q + r$
- (3) $p - r < q - r$
- (4) कोणतीही सत्य नाही

If $p > q$ and $r < 0$, then which of the following expressions is true ?

- (1) $pr < qr$
- (2) $p + r < q + r$
- (3) $p - r < q - r$
- (4) None is true

95. जर मला आणखी एक भाऊ असता, तर मला बहिणींच्या दुप्पट भाऊ असले असते. जर मला आणखी एक बहीण असली असती, तर प्रत्येकाची संख्या समान झाली असती. तर माझ्या भावांची आणि बहिणींची संख्या अनुक्रमे दर्शविणारा पर्याय निवडा.

- (1) 2, 3
- (2) 3, 2
- (3) 2, 2
- (4) 3, 3

If I had one more brother I would have twice as many brothers as sisters. If I had one more sister I would have same number of each. Select the option that indicates number of brothers and sisters that I have respectively.

- (1) 2, 3
- (2) 3, 2
- (3) 2, 2
- (4) 3, 3

96. A या देशाच्या हल्ल्यापासून B आणि C या दोन देशांनी एकत्रितपणे संरक्षण केले. B च्या सैनिकांनी प्रत्येकी आठ गोळ्या झाडल्या, तर C च्या सैनिकांनी प्रत्येकी चार गोळ्या झाडल्या. झाडलेल्या एकूण गोळ्यांची संख्या B आणि C च्या एकूण सैनिकांच्या बेरजेच्या आठपटीच्या तुलनेत 100 ने कमी भरली, तर या संयुक्त संरक्षण आघाडीवर C चे किती सैनिक होते ?

- (1) 25
- (2) 50
- (3) 80
- (4) 100

Countries B and C had joined together to defend the attack by country A. Each soldier from B fired eight bullets while each soldier from C fired four bullets. If the total number of bullets fired is less by 100 compared to eight times that of the total number of soldiers of B and C, then how many soldiers from C were there on the front of this joint defence ?

- (1) 25
- (2) 50
- (3) 80
- (4) 100

97. 16 वस्तूंचे सरासरी वजन 32 आढळले. पुन्हा तपासणी केली, तेव्हा दोन वस्तूंचे वजन अनुक्रमे 34 आणि 26 च्या ऐवजी 24 आणि 16 असे नोंदवलेले आढळले. दिलेल्या पर्यायांतून अचूक सरासरी निवडा.

- (1) 29.50
- (2) 33
- (3) 33.25
- (4) 32.50

The mean weight of 16 objects was found to be 32. On rechecking, it was found that weights of two objects were noted as 24 and 16 instead of 34 and 26 respectively. Select the correct mean from the given options.

- (1) 29.50
- (2) 33
- (3) 33.25
- (4) 32.50

98. जर गाडीने स्वतःची गती ताशी 5 किमी ने वाढवली असती, तर 210 किमी प्रवासाला एक तास वेळ कमी लागला असता. तर गाडीचा सुरुवातीचा प्रवासाचा वेग किती होता ?

- (1) 28 किमी ताशी (2) 32 किमी ताशी
(3) 30 किमी ताशी (4) 35 किमी ताशी

If a car had increased its average speed for a 210 km journey by 5 kmph, the journey would have been completed in one hour less. What was the original speed of the car for the journey ?

- (1) 28 kmph (2) 32 kmph
(3) 30 kmph (4) 35 kmph

99. खालील शृंखला पूर्ण करा :

RTNP : JLFH :: XZTV : ?

- (1) LRNP (2) PNRL
(3) RNPL (4) PRLN

Complete the following series :

RTNP : JLFH :: XZTV : ?

- (1) LRNP (2) PNRL
(3) RNPL (4) PRLN

100. पुढीलप्रमाणे शब्दसमूह आणि संकेत दिले आहेत :

“facing problem with health” या शब्दसमूहाचा संकेत “blawhipnkywl” असा आहे, “health problem on rise” चा संकेत “grnywlbuebla” असा आहे आणि “rise with every challenge” चे संकेत “rdpnkbuegre” असा आहे. “facing challenge every day” या समूहासाठी सर्वात तर्कसंगत संकेत निवडा.

- (1) ywlrldwhigre (2) whiblagrerd
(3) rdbuepnkgre (4) gremgtwhird

Group of words and their codes are given as follows :

“facing problem with health” as “blawhipnkywl”, “health problem on rise” as “grnywlbuebla” and “rise with every challenge” as “rdpnkbuegre”. Select the code for “facing challenge every day”.

- (1) ywlrldwhigre (2) whiblagrerd
(3) rdbuepnkgre (4) gremgtwhird

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय	(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. क्र. 201.   ①   ②   ●   ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर-क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK